

ETT fönster mot informationen

IT-strategi som frigör resurser för ökad vårdkvalitet,
effektivare regionorganisation och bättre medborgarservice

Vårdresurser kan användas bättre

Hälso- och sjukvården står inför svåra utmaningar. Gapet mellan vårdbehoven och tillgängliga resurser växer. Det är nödvändigt att radikalt minska den tid som används till vårdens administration. Vården och omhändertagandet av patienter kan bli mycket effektivare, såväl medicinskt som ekonomiskt.

Dyrbart med dåligt IT-stöd

Vad kostar bristen på optimalt IT-stöd för sjukvården? Den frågan kan nog ingen besvara exakt, men det finns en del uppskattningar.

- Informationsteknologins potential har inte tagits till vara fullt ut. I ekonomiska termer handlar det sannolikt om möjliga besparingar på tiotals miljarder kronor i ett nationellt perspektiv.

- En inte obetydlig del av vårdens resurser går åt till dubbelarbete och att korrigera tidigare misstag. Misstag som ofta beror på bristfällig åtkomst till vårddokumentation, t.ex. om vilka mediciner en patient har, röntgenbilder etc.

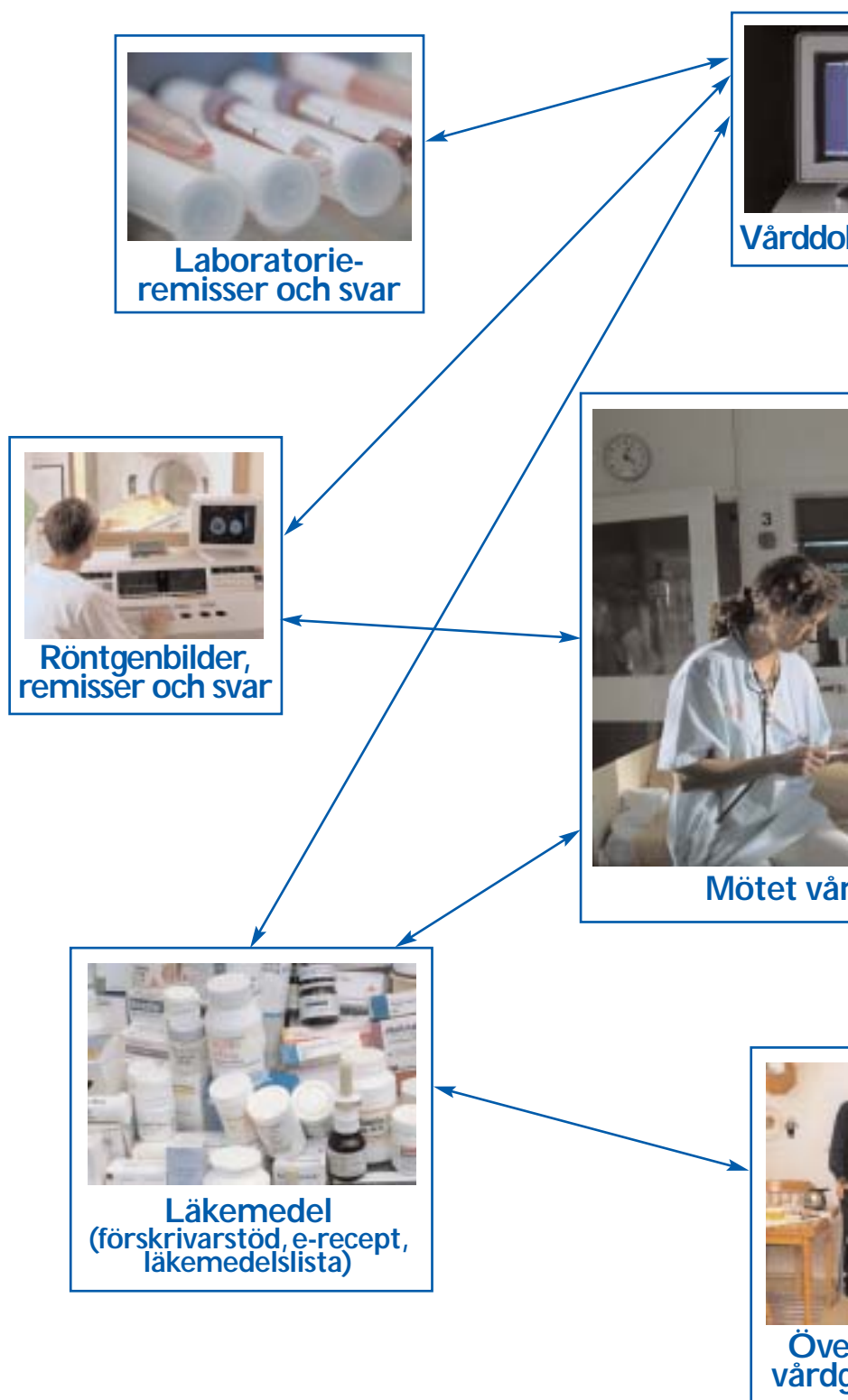
- Enligt en utredning om läkemedelsförbrukningen förorsakar felaktig läkemedelsanvändning vården kostnader på minst fem miljarder kronor årligen i Sverige.

- Genom samordnad upphandling av datorer och IT-konstjänster kan stora belopp sparas. Enbart genom att upphandla standardiserade PC-arbetsplatser kan i storleksordningen 100 Mkr sparas i regionen årligen.

Ökad vårdkvalitet med

Vården sker i möten mellan vårdpersonal och patient. För att patienten ska få bästa möjliga vård behöver vi analysera vilken information olika yrkeskategorier ska ha tillgång till vid varje tillfälle.

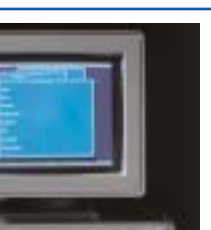
Uppgifter om patienten ska på ett ögonblick kunna hämtas från olika källor i primärvården, på sjukhusen, från kommunernas äldreomsorg,

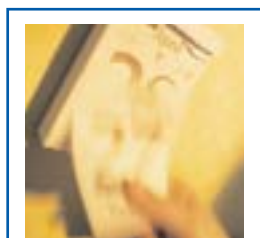
rätt patientinformation

från läkemedelslistan, från andra vårdgivare etc.

Vårdens alla delar måste alltså ha IT-stöd som kommunicerar med varandra. Varje medarbetare ska ha en egen "portal", dvs ett individanpassat informationsfönster som med en enda inloggning ger tillgång till all relevant information.

kumentation

Väntelista

rdgivare/patient

Tidbok

Remiss och svar
andra vårdgivare

rföring av
jivaransvar

Smart IT gör vården effektiv

En rationellare IT-användning kan förbättra vårdens effektivitet, kvalitet och säkerhet genom

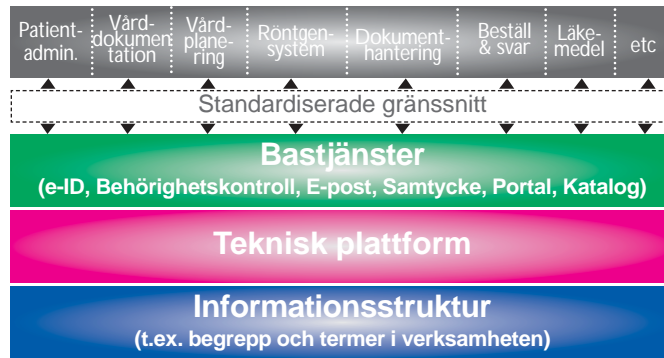
- att minska väntetider,
- att möjliggöra åtkomst till relevant patientinformation i vårdögonblicket, och genom
- att radikalt sänka administrativa kostnader som bl.a. förorsakas av dubbelarbete.

Tekniken för detta finns och används redan i andra samhällssektorer.

Enhetlighet och ordning behövs

Om nu IT är så fantastiskt, varför har då inte detta hänt för länge sen?

Problemet är i korthet brist på samordning och helhetssyn. De IT-system som används idag har ofta byggts upp lokalt inom förvaltningar och på arbetsplatser. De har varit anpassade efter lokala behov och har inte byggts för att utbyta information med andra system. För att IT-stödet ska bli effektivt måste systemen kunna prata med varandra. En första förutsättning för att detta ska kunna ske är att de *begrepp och termer* som används är enhetliga. En andra förutsättning är att systemen kan utbyta information med varandra, dvs. har *standardiserade gränssnitt*.

En modell av vad som finns under ytan av visionen "Ett fönster mot informationen". Användaren bryr sig naturligtvis inte om strukturen, men kan på ett ögonblick ta del av rätt information från olika system. Utvecklingen ska ske steg för steg med utgångspunkt från det vi redan investerat i.

Specialanpassat informationsfönster

Målet "Ett fönster mot informationen" kräver att all relevant information görs tillgänglig för användare i olika yrkeskategorier, i rätt ögonblick och att den är ett effektivt stöd i arbetet. För att detta ska bli verklighet krävs åtgärder på flera nivåer:

I "botten" skapas en *informationsstruktur* som bl.a. innebär att alla begrepp och termer som används i systemen betyder samma sak överallt och att de kodas på samma sätt. Informationsstrukturen klargör vidare hur informationen i de olika delarna hänger samman så att "kanaler" kan skapas mellan dessa. En viss uppgift ska inte behöva finnas på mer än en plats i den totala strukturen och hämtas därifrån när den behövs.

På nästa nivå byggs en *teknisk plattform* som syftar till skapa standardiserade gränssnitt. Detta möjliggör utbyte av data mellan delarna. Samordningen av information från olika källor förutsätter att man kan administrera patientens samtycke till detta.

Gemensamma *bastjänster*, till exempel behörighetskontroll, samtyckestjänst och portalfunktion (det verktyg som sorterar rätt information till rätt användare) utvecklas. På denna plattform samordnas moduler som vårddokumentation, läkemedelsfunktioner, vårdplanering med mera.

Användaren behöver självfallet inte bekymra sig om alla dessa nivåer. Han/hon ser bara ett specialanpassat fönster med nödvändig information i sin egen portal.

Fördelar för patienten

För patienten innebär ett optimalt IT-stöd att:

- vårddedjan fungerar bättre, patienten märker inga huvudmannagränser,
- vårdprocessen blir snabbare, vilket minskar köer och väntetider,
- patienten får tillgång till egen medicinsk information (journal, läkemedel etc.),
- patienten kan få råd från en medicinsk frågedatabas.

Fördelar för de vårdanställda

För de vårdanställda innebär ett optimalt IT-stöd att:

- vårdpersonalen får tillgång till all vårddokumentation om patienten – mediciner, EKG, röntgenbilder etc – i vårdögonblicket,
- vårdpersonalen har en öppen kontaktyta mot alla vårdresurser,
- vårdpersonalen ingår i ett nätverk och kan få stöd för vård på distans,
- vårdpersonalen arbetar i en effektiv vårdplaneprocess och kan snabbt uppdatera alla berörda om förändringar i vårdplanen.

Bättre medborgarservice

Ett annat syfte med IT-strategin är att skapa möjligheter för bättre medborgarservice. Målet på sikt är att även medborgaren i Västra Götalandsregionen ska kunna ha ett eget "fönster mot informationen", med ett innehåll som gör det lättare att engagera sig i den demokratiska processen och ta del av olika tjänster. Här finns en parallell till utvecklingsarbetet inom den s.k. "24-timmarsmyndigheten", som syftar till att skapa användarvänliga portaler till offentliga tjänster för medborgarna. Portalerna ska underlätta medborgarnas sökningar och inte begränsas av att olika huvudmän sköter olika saker.

När det gäller bankärenden är många redan idag vana att logga in sig på en specialanpassad webbsida med information om egna konton och sparande. Vi kan ju också t.ex. beställa biljetter till Göteborgsoperans föreställningar och se resealternativ och tider med Västtrafiks bussar och spårvagnar. I framtiden ska alltså på motsvarande sätt medborgaren/patienten kunna logga in på en egen webbsida med information om egna läkemedel, dokumentation från tidigare vårdkontakter m.m.

Effektivare regionorganisation

IT-strategin ska också bidra till att skapa en effektivare regionorganisation. IT kan rationalisera flödena av dokument och ärenden för att få ett effektivt besluts- och ledningsstöd, samtidigt som varje enskild användare får tillgång till relevant information.

Här är några av stegen mot en effektivare regionorganisation:

- Ett regiongemensamt system för **dokument- och ärendehantering** införs. Systemet ska stödja regiongemensamma dokumentflöden och samtidigt ge verksamheterna möjligheter att skapa och underhålla egna dokumentflöden.
- Ett system för enkel och enhetlig **webbpublicering**

för såväl intranät, extranät, samt Internet.

– En **företagsportal** som sorterar informationen till rätt användare. Principen "Ett fönster mot informationen" ska gälla för alla inom regionorganisationen.

– Ett **extranät** skapas, dvs en skyddad zon som kan nås från Internet efter behörighetskontroll. Grupper som kan ha intresse av tjänster i ett extranät är t.ex. personal (regionens egen och anställda hos regionens samarbetspartners), länsstyrelsen och andra myndigheter, universitetet, leverantörer, politiker m.fl. På sikt ger det möjligheter för även patienter att ta del av egen skyddad patientinformation.

Några steg på vägen

I vården:

- Grundjournal för sjukhusen.
- Digitaliserad bildbehandling på alla sjukhus.
- Regionalt digitalt röntgenbildarkiv och -nät.
- Ambulansjournal i hela VGR.
- Informationsöverföring vid vårdplanering.
- Gemensam läkemedelslista.
- E-recept och förskrivarstöd.
- Samordning av patientadministrativa system.
- Beställning & svar – laboratedatabas.
- Vårdportal.

Bastjänster:

- Hälso- och sjukvårdens adressregister över personer och enheter (HSA).
- Behörighetskontrollsystem (BKS).
- Samtyckestjänst (patientsamtycke).

Information/administration:

- Företagsportal.
- Dokument-/ärendehantering.
- Extranät.
- Söktjänst.

Regional utveckling:

- Gemensamt öppet nät för myndigheter, näringsliv och medborgare.

Framgångsfaktorer

Faktorer för en framgångsrik IT-utveckling i Västra Götalandsregionen är:

- Verksamheternas behov styr.
- Helhetssyn.
- IT-strategin är känd och accepterad.
- De fördelar regionens storlek ger utnyttjas.
- Den samlade kompetensen i regionen används.
- Stegvis utveckling, där vi tar till vara det vi redan har.